

در نخستین بخش از مقاله حاضر درباره ضرورت نیکی به همسایه، حقوق همسایه، رعایت حرمت همسایه، نیکی کردن به همسایگان و مدارا با آنها سخن گفته شد، اینک ادامه مطلب را پی می‌گیریم.

شراهای شرات

رسول اکرم(ص) یکی از موارد شومی خانه را، همسایه بد دانسته‌اند و در فرمایشی دیگر از مصادیق شقاوت را همسایه بد معرفی کرده‌اند.^(۱) و امام صادق(ع) یکی از سه چیزی را که زندگی آدمی را تیره و تار می‌کند همسایه بد می‌دانند.^(۲) کلام گهربار حضرت علی(ع) در این‌باره چنین است: همسایه بد بزرگ‌ترین زیان‌ها و سخت‌ترین گرفتاری‌هاست.^(۳)

لقمان حکیم می‌گوید: من به‌درستی که سنگ زبری را در محل کردم اما بار سنگینی که از همسایه

لقمان حکیم می‌گوید: من بدستی که سنگ بزرگی را حمل کردم اما بار سنگینی که از همسایه بد، سنگین تر باشد حمل نکردم. در خصوص معاشرت با همسایه شورو گفته‌اند وی همچون کوره آهنگرایی است که اگر شعله‌اش آدمی را نسوزاند، بوی بدش انسان را به‌شدت آزار می‌دهد یا آنکه دودش رنج‌آور است.

پیامبر اکرم(ص) سه چیز را کمرشکن معرفی

کرده‌اند: قدرتمندی که اگر به او نیکی کنی تشکر نمی‌کند ولی اگر بدی کردی هر راضی نمی‌شود تو را مورد عفو قرار دهد، همسایه‌ای که چشم او مراقب نوست و دل او در انتظار مرگ تو لحظه‌شماری می‌کند اگر از تو رفتاری خوب و عملی نیکو ببیند آن را می‌پوشاند و کسی را از این موضوع آگاه نمی‌کند ولی به محض آنکه عملی ناگوار از تو سرسزد افشا می‌کند، همسیری که اگر نزدش باشی آرامش و شادی تو را تأمین نمی‌کند و موجب چشم‌پوشنی تو نمی‌شود و اگر بخواهی از نزد او دور شوی، به وی اطمینان نداری.^(۴)

بد رفتاری با همسایگان علاوه‌بر آنکه در زندگی دنیوی نتایج ناگواری به بار می‌آورد موجب محرومیت از رحمت الهی در سرای جاوید است، زیرا خاتم پیامبران حضرت محمد(ص) فرموده‌اند: در فرد را خداوند در روز قیامت به نظر رحمت نمی‌نگرد؛ آن که با خویشان قطع رابطه کند و شخصی که با همسایگان رفتار بدی در پیش گیرد.^(۵)

در برابر خلافت‌های همسایگان به‌هیچ‌عنوان نباید بی‌تفاوت بود و سکوت و خاموشی در مقابل آلودگی‌ها و اعمال ناروای آنان امری مذموم تلقی می‌شود. امام صادق(ع) فرموده‌اند: کسی که همسایه گناهکارش را از خلافی که مرتکب می‌شود نهی نکند به منزله شریک اوست.^(۶) دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۷) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از اینها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

جریان را از ابعاد مختلف بررسی می‌کنیم.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

جریان را از ابعاد مختلف بررسی می‌کنیم.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از این‌ها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» از صدر اسلام و حکومت نبوی تاکنون دارای یک ماهیت بوده است. در ادامه، این

معارف

MaarefKayhan@Kayhan.ir

آداب معاشرت با همسایگان

نحوه برخورد با همسایه ناسازگار

بخش دوم و پایانی

رسول خدا(ص) هشدار داده‌اند، هر کس به همسایه‌اش آزاری برساند، خداوند متعال بوی بهشت را بر وی حرام می‌کند و جهنم که بد جایگاهی است، مکانش خواهد بود و کسی که حق همسایه را تباه کند از ما نیست؛ و نیز نقل شده است که آن حضرت فرموده‌اند: از خصال مؤمن آن است که همسایه‌اش را نمی‌آزارد و نیز همسایگان به دلیل مجاورت خانه‌هایشان با منزل وی، اذیت نمی‌شوند.^(۱)

مردم‌آزار و تیربدل بود، به تقاضای مشروع و منطقی

بره‌اند: قدرتمندی که اگر به او نیکی کنی تشکر نمی‌کند ولی اگر بدی کردی هر راضی نمی‌شود تو را مورد عفو قرار دهد، همسایه‌ای که چشم او مراقب نوست و دل او در انتظار مرگ تو لحظه‌شماری می‌کند اگر از تو رفتاری خوب و عملی نیکو ببیند آن را می‌پوشاند و کسی را از این موضوع آگاه نمی‌کند ولی به محض آنکه عملی ناگوار از تو سرسزد افشا می‌کند، همسیری که اگر نزدش باشی آرامش و شادی تو را تأمین نمی‌کند و موجب چشم‌پوشنی تو نمی‌شود و اگر بخواهی از نزد او دور شوی، به وی اطمینان نداری.^(۴)

بد رفتاری با همسایگان علاوه‌بر آنکه در زندگی دنیوی نتایج ناگواری به بار می‌آورد موجب محرومیت از رحمت الهی در سرای جاوید است، زیرا خاتم پیامبران حضرت محمد(ص) فرموده‌اند: در فرد را خداوند در روز قیامت به نظر رحمت نمی‌نگرد؛ آن که با خویشان قطع رابطه کند و شخصی که با همسایگان رفتار بدی در پیش گیرد.^(۵)

در برابر خلافت‌های همسایگان به‌هیچ‌عنوان نباید بی‌تفاوت بود و سکوت و خاموشی در مقابل آلودگی‌ها و اعمال ناروای آنان امری مذموم تلقی می‌شود. امام صادق(ع) فرموده‌اند: کسی که همسایه گناهکارش را از خلافی که مرتکب می‌شود نهی نکند به منزله شریک اوست.^(۶) دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۷) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

دوری از اذیت همسایگان نشانه‌ای از پرهیزکاری و پارسایی است و به فرمایش اهل بیت عصمت و طهارت(ع) آن که همسایه‌اش از شرش مصون نباشد شیعه واقعی نخواهد بود و نیز از دیدگاه آن فروع‌های فروزان، مؤمن راستین کسی است که همسایه‌ها از آزارش آسوده باشند.^(۸) حضرت علی(ع) توصیه کرده‌اند: با کسی همسایه شو که از وی در امان باشی و خوبی و خیرش شامل حالت شود؛ و نیز از سفارش‌های آن حضرت است که فرموده‌اند: آن که همسایگان را

یکی از مهم‌ترین آیات قرآن کریم که به‌صراحت درباره امنیت روانی جامعه سخن می‌گوید، آیه ۶۰ سوره احزاب است.
بر پایه حدیثی از امام باقر(ع) و شیاعه‌افکنان» اشاره کرده و می‌فرماید: «لَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْمُرْجُونَ فِي الْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَا إِلَّا قَلِيلًا»؛ اگر منافقان و بیمارلان و آنها که اخبار دروغ و شایعات بی‌اساس در مدینه پخش می‌کنند دست از کار خود برندارند، تو را بر ضد آنان می‌شورانیم، سپس جز مدت کوتاهی نمی‌توانند در کنار تو در این شهر بمانند.

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از اینها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از اینها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از اینها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

الف) تشکیلات ترسوهاي بیکاره
«مرجفون» از نظر شخصیتی افرادی هستند که «در هنگام سختی‌ها، وقتی با دشمن مواجه می‌شوند، بیکاره‌اند، ترسو، کناره‌گزن و عاقبت‌طلبند؛ وقتی که یک ملت در شداید و سختی‌ها قرار می‌گیرد، از اینها هیچ اثری نیست!.. اما وقتی که میدان، میدانی است که خطری – علی‌الظاهر – آن را تهدید نمی‌کند، می‌بینید که زبانشان بر روی مؤمنان دراز است.»

این جریان «مرجفون» به‌گروه جریان «مرجفون» ناشناخته‌تر بوده و کمتر مورد بحث قرار گرفته است.

صفحه ۱۱

سه‌شنبه ۵ آبان ۱۴۰۵

۱۶ جمادی‌الاول ۱۴۴۸ – شماره ۲۴۲۷۱

امام باقر(ع) فرموده‌اند: مردی نزد رسول اکرم(ص) آمد و از اذیت همسایه شکوه کرد، پیامبر او را به تحمّل آزار همسایه فراخواند و چون بار دیگر آمد و از همسایه‌اش شکایت کرد؛ باز هم حضرت فرمودند: شکیبایی پیشه کن.^(۱) از امام کاظم روایت شده است خوبی به همسایه این نیست که از آزار رسانی به او اجتناب کنی بلکه نیکی آن است که در مقابل اذیت او صبور باشی.^(۲) حضرت علی(ع) نیز می‌فرمایند: هر که بی‌دربی نیکی کند و ناروایی برادران و همسایگان را تحمّل کند البته نیکی را کامل کرده است.^(۳)

اگر همسایه‌ای مرتکب خطایی شد و با عذرخواهی و پوزش در صدد ترمیم آن برآمد، باید از او این اعتذار را پذیرفت. در سرورده‌ای منسوب به حضرت علی(ع) آمده است: جوآمریدی حفظ حقوق دیگران و پذیرفتن عذر همسایه به‌هنگام عصبانی شدن اوست.^(۴)

مالک می‌تواند در زمین خود حمام بسازد و همسایگان حق اعتراض ندارند ولی اگر عارضه‌ای

بهرمبرداري حمام جلوگیری کنند مگر آنکه دودی که از آن بر می‌خیزد به میزان دودی باشد که از خانه‌های افراد دیگر بلند می‌شود که در این صورت حق اعتراض ندارند، همچنین انسان مجاز است در ملک و محل سکونت خویش باغچه‌ای احداث کند ولی باید ترتیبی اتخاذ کند که رطوبت آن به خانه همسایه‌ها آسیب نرساند و باید با قیراندودکردن یا بتن‌ریزی جلوی این عارضه را بگیرد. هر فردی می‌تواند در خانه خویش به حفر چاه جهت مقاصد گوناگون اقدام کند ولی اگر این عمل موجب بروز خسارتی به خانه‌های مجاور شود بنا به نظر برخی فقها می‌توان جلو حفر آن را گرفت یا اگر حفر شده بر کرد ولی باید خسارتی را که منوجه صاحب چاه شده جبران کرد و از ضرر زدن به او جلوگیری به عمل آورد. در روایات و منابع حدیثی آمده است وقتی امام زمان(عج) ظهور کند دستسور می‌دهد بکالک‌های راه‌گیر، فاضلاب‌های مزاحم و آبریز‌های راه‌یافته به معابر ویران شود.^(۵)

راه‌گاه طبقة تختانی از آن کسسی و طبقة فوقانی

متعلق به فرد دیگری باشد، هر یک از آن دو به طور

متعارف می‌توانند در بخش اختصاصی خود تصرف کنند

ولی در مورد سقف مشترک بین دو طبقه در صورتی مالکین می‌توانند در کف یا سقف تصرف کنند که مزاحم دیگری نباشند.^(۶)

بر اساس این قانون هر کار یکا بیان زبان‌زایی که

ضرر شخصی یا اجتماعی داشته باشد خلاف محسوب

می‌شود و باید جلوی آن گرفته شود. بر اساس موازین

قانونی و حقوقی کسی نمی‌تواند در ملک خود تصرفی

کند که مستلزم خسارتی به همسایه شود مگر تصرفی

کسه به‌قدر متعارف و برای رفع حاجت و یا دفع ضرر از

خود باشد و نیز هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را

وسيله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.

برای حل این مشکل بهای درخت را چنان بالا برد که به

فردی تعلق دارد و حد فاصله بین خانه او و منزل همسایه

است که اگر این دیوار خراب شود و صاحبش از بازسازی

امتناع کند تکلیف چیست؟ امام فرمود نمی‌توان صاحب

دییوار را مجبور کرد که دوسره‌ه آن را بنا کند مگر در

صورتی که تجدید بنای این دیوار در رابطه با اصل ملک

برای همسایه به عنوان حق یا شرط ضمن عقد از قبل

وجود داشته باشد ولی به صاحب منزل گفته می‌شود

اگر مایلی می‌توانی در ملک خودت دیوار بکشی. به امام

عرض شد اگر دیوار خراب نشود ولی صاحب آن بدون

باید بداند که فرمان و دستور نمی‌خواهد؛ مردم، با